

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

برنامه درسی

رشته علوم و معارف قرآن

گرایش تفسیر اجتماعی

دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته

گروه علوم انسانی

مصوب جلسه شماره ۷۹۶ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی تاریخ ۱۳۹۰/۱۲/۰۴

نام رشته: علوم و معارف قرآن
گروه: علوم انسانی
کارگروه تخصصی: علوم قرآن و حدیث
پیشنهادی:
عنوان گرایش: تفسیر اجتماعی
دوره تحصیلی: کارشناسی ارشد ناپیوسته
نوع مصوبه: بازنگری
تاریخ تصویب: ۱۳۹۰/۱۲/۰۴

شورای عالی برنامه ریزی آموزشی در جلسه شماره ۷۹۶ تاریخ ۱۳۹۰/۱۲/۰۴، برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته علوم و معارف قرآن گرایش تفسیر اجتماعی را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) مصوب نمود.

ماده یک- برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم و معارف قرآن از تاریخ تصویب برای تمامی دانشگاه ها و موسسه های آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم الاجرا است:
الف: دانشگاهها و موسسه های آموزش عالی که طبق مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فعالیت می کنند.

ب: دانشگاهها و موسسه هایی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و براساس قوانین تاسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای گسترش آموزش عالی هستند.

ج: موسسه های آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده دو- این برنامه درسی از تاریخ ۹۰/۱۲/۰۴ جایگزین برنامه درسی رشته معارف قرآن مصوب جلسه شماره ۴۰۶ تاریخ ۱۳۷۹/۱۰/۱۸ می شود و از این تاریخ به بعد برای دانشجویانی که در دانشگاهها و موسسه های آموزش عالی پذیرفته می شوند، لازم الاجرا است.

ماده سه- مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد رشته علوم و معارف قرآن گرایش تفسیر اجتماعی در سه فصل برای اجرا به دانشگاههای دارای مجوز اجرا ابلاغ می گردد.

رای صادره هفتصد و نود و ششمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی
مورخ ۹۰/۱۲/۴ درخصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد
رشته علوم و معارف قرآن گرایش تفسیر اجتماعی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم و معارف قرآن
گرایش تفسیر اجتماعی
که از طرف گروه علوم حوزه ای - دانشگاهی پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به
تصویب رسید.
۲) این برنامه از تاریخ تصویب به مدت پنج سال قابل اجرا است و پس از آن نیازمند
بازنگری است.

رای صادره هفتصد و نود و ششمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی مورخ
۹۰/۱۲/۴ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم و معارف قرآن گرایش تفسیر
اجتماعی صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

حسین نادری منش
نایب رئیس شورا

سعید قدیمی
دبیر شورای برنامه ریزی آموزش عالی

بخش اول

مشخصات کلی

مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد رشته علوم و معارف قرآن گرایش تفسیر اجتماعی

مقدمه

قرآن و سنت در کنار هم، میراث بزرگ پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) در میان مسلمانان به شمار می‌روند و ارکان اصلی و اساسی فرهنگ را در جوامع اسلامی تشکیل می‌دهند. از آنجا که حدیث شریف ثقلین بر لزوم استفاده مسلمانان از حقایق بلند کتاب خدا از طریق تمسک و بهره‌گیری هرچه بیشتر از آموزه‌های اهل بیت (علیهم‌السلام) تأکید می‌کند؛ با استخراج علوم و معارف متنوع از دو دریای عمیق و ژرف قرآن و سنت، می‌توان تصویری روشن از مفاهیم و تعالیم اسلام به جامعه بشری ارائه نمود. بدیهی است فراهم آوردن شرایط و زمینه‌های شناخت و درک صحیح از این دو منبع غنی، مقدمات پای‌بندی عملی به معارف الهی و نهادینه‌سازی آن را به شیوه‌ای نوین و کارآمد در تمام عرصه‌های هستی به دنبال خواهد داشت. با عنایت به نکات مذکور، رشته «علوم و معارف قرآن گرایش تفسیر اجتماعی» برای دوره کارشناسی ارشد طراحی شده است.

ضرورت تأسیس این رشته در دوره کارشناسی ارشد

باتوجه به ماهیت دینی نظام جمهوری اسلامی ایران و هم‌چنین قابلیت‌های شگفت و فوق‌العاده قرآن کریم و فرمایشات حضرات معصومان (علیهم‌السلام) که مبین و مفسر آیات الهی است، در راه‌گشایی، راهنمایی و برطرف‌نمودن تشنگی نسل جوان در این خصوص و ضرورت بازخوانی و پژوهش در احادیث گرانسنگ پیشوایان معصوم (علیهم‌السلام) با رویکردی تخصصی و نیز با نگاه به دستاوردهای دانش‌های نوین بشری تأسیس رشته‌های درسی دانشگاهی جدید را ضروری می‌نماید. از این رو، ایجاد رشته «علوم و معارف قرآن گرایش تفسیر اجتماعی» با هدف تربیت متخصصانی توانا و کارآمد، پاسخی مناسب به این نیازهاست که جامعه امروز در چالش با آنها قرار گرفته است.

ویژگی‌های رشته

با عنایت به بررسی‌های انجام گرفته درخصوص رشته «علوم و معارف قرآن گرایش تفسیر اجتماعی» از یک سو و خصایص لازم برای تدوین برنامه‌های درسی در مقاطع مختلف آموزش عالی از سوی دیگر، تلاش تمامی دست‌اندرکاران این مجموعه، بر آن بوده است تا تدوین برنامه حاضر بر اساس روش جامعه‌مداری صورت پذیرد. به عبارت دیگر در طراحی برنامه سعی شده است تا ضمن عنایت خاص به نیازهای جامعه اسلامی در بررسی‌های حدیثی و علمی و استخراج مبانی حدیث، قابلیت‌های شگرف این کتاب نیز با رویکرد علمی و تخصصی به صورت کاربردی به منصف ظهور گذاشته شود.

هدف کلی رشته

هدف کلی دوره کارشناسی ارشد رشته «علوم و معارف قرآن گرایش تفسیر اجتماعی» در نظام دانشگاهی تربیت مدرسان و محققانی شایسته و کارآمد است که با برخورداری از شناخت دیدگاه‌های قرآن کریم و معصومان (علیهم‌السلام)، توانایی ایجاد ارتباط و بهره‌گیری از علوم مورد نظر را داشته باشند و بتوانند با نگاه به مبانی هر یک از آن دانش‌ها به ارائه نظرات اصول کلی مورد نظر اسلام در حوزه‌های مرتبط بپردازند.

اهداف آموزشی

- ۱- آشنایی با معارف عالی قرآن کریم به ویژه بعد اجتماعی آن
- ۲- آشنایی کلی با اصول و روش‌های علمی استخراج مطالب و موضوعات مورد نیاز
- ۳- استنباط مبانی علمی مطرح شده از آموزه‌های قرآن و سنت

توانایی دانش‌آموختگان

- ۱- تدریس دروس مرتبط با این رشته در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی
- ۲- پژوهش و واکاوی آیات الهی به ویژه بعد اجتماعی آن
- ۳- پاسخ‌گویی به شبهات مطرح شده از سوی مخالفان در مورد معارف اسلامی
- ۴- بهره‌مندی از دانش، معارف و اصول مطرح در قرآن به منظور دست‌یابی به پاسخ‌های مناسب برای سوالات جدید

شرایط پذیرش دانشجو

داوطلبان تحصیل در این رشته از بین دارندگان مدرک سطح ۲ مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه و دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی انتخاب می‌شوند. آزمون علمی ورودی در دو مرحله کتبی و مصاحبه برگزار می‌شود.

طول دوره و تعداد واحدهای درسی

مطابق آئین‌نامه‌های آموزشی مصوب و مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، تحصیل در دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته «علوم و معارف قرآن گرایش تفسیر اجتماعی»، برابر با ۴ نیمسال تحصیلی است که در صورت نیاز برای نگارش پایان‌نامه و دفاع از آن قابل تمدید است، برنامه این گرایش مشتمل بر ۳۲ واحد (۲۶ واحد درسی و ۶ واحد پایان‌نامه) است. دانشجویان دارای مدرک کارشناسی غیرمرتبط، باید دروس جبرانی را به تشخیص گروه آموزشی مربوط بگذرانند. ضمناً واحدهای این دوره تابع ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

بخش دوم

- جدول عناوین دروس تخصصی

- جدول عناوین دروس اختیاری

- جدول عناوین دروس جبرانی

جدول دروس تخصصی

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	ساعات		درس پیش نیاز
			نظری	عملی	
۹۱۰۰۴۲۶	تفسیر اجتماعی (۱)	۲	۳۲	-	ندارد
۹۱۰۰۴۲۷	تفسیر اجتماعی (۲)	۲	۳۲	-	تفسیر اجتماعی (۱)
۹۱۰۰۴۲۸	جامعه در قرآن (۱)	۲	۳۲	-	تفسیر اجتماعی (۱) مبانی جامعه‌شناسی (۱)
۹۱۰۰۴۲۹	جامعه در قرآن (۲)	۲	۳۲	-	جامعه در قرآن (۱)
۹۱۰۰۴۳۰	خانواده در قرآن	۲	۳۲	-	تفسیر اجتماعی (۱)
۹۱۰۰۴۳۱	عدالت و آزادی در قرآن	۲	۳۲	-	تفسیر اجتماعی (۱)
۹۱۰۰۴۳۲	سیاست و حکومت در قرآن	۲	۳۲	-	تفسیر اجتماعی (۱)
۹۱۰۰۴۳۳	سیر تاریخی تفاسیر اجتماعی	۲	۳۲	-	تفسیر اجتماعی (۱)
۹۱۰۰۴۳۴	سنت‌های اجتماعی در قرآن	۲	۳۲	-	جامعه در قرآن (۱)
۹۱۰۰۴۳۵	اخلاق اجتماعی در قرآن (۱)	۲	۳۲	-	تفسیر اجتماعی (۱)
۹۱۰۰۴۳۶	اخلاق اجتماعی در قرآن (۲)	۲	۳۲	-	اخلاق اجتماعی در قرآن (۱)
۹۱۰۰۴۳۷	زبان تخصصی	۲	۳۲	-	ندارد
۹۱۰۰۴۳۸	پایان‌نامه	۶	۹۶	-	۹۶
جمع		۳۰	۵۱۲	-	۵۱۲

جدول دروس اختیاری

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	ساعات		درس پیش نیاز
			نظری	عملی	
۹۱۰۰۴۳۹	گروه‌ها و اقشار اجتماعی در قرآن	۲	۳۲	-	تفسیر اجتماعی (۱) مبانی جامعه‌شناسی (۱)
۹۱۰۰۴۴۰	ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی در قرآن	۲	۳۲	-	تفسیر اجتماعی (۲) مبانی جامعه‌شناسی (۲)
جمع					
		۴	۶۴	-	۶۴

تذکره ۱: گذراندن ۲ واحد از ۴ واحد دروس اختیاری، الزامی است.

تذکره ۲: مطابق آئین‌نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مورخ ۸۷/۰۱/۱۹ تا ۱۲ واحد دروس جبرانی قابل افزایش است.

جدول دروس جبرانی

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	ساعات			شناسه درس پیش نیاز
			جمع	نظری	عملی	
۹۱۰۰۴۴۱	مبانی جامعه‌شناسی (۱)	۲	۳۲	-	۳۲	ندارد
۹۱۰۰۴۴۲	مبانی جامعه‌شناسی (۲)	۲	۳۲	-	۳۲	مبانی جامعه‌شناسی (۱)
۹۱۰۰۴۴۳	نظریه‌های جامعه‌شناسی	۳	۴۸	-	۴۸	مبانی جامعه‌شناسی (۱)
۹۱۰۰۴۴۴	تاریخ تفکر اجتماعی در اسلام	۱	۱۶	-	۱۶	ندارد
۹۱۰۰۴۴۵	روش تحقیق در علوم اجتماعی	۲	۳۲	-	۳۲	ندارد
۹۱۰۰۴۴۶	فضای فرهنگی اجتماعی نزول قرآن	۲	۳۲	-	۳۲	ندارد
جمع						
		۱۲	۱۹۲	-	۱۹۲	

تذکره: برای دانشجویان دارای مدرک کارشناسی غیرمرتبط، گذراندن این دروس یا دروس دیگر به تشخیص گروه آموزشی مربوط الزامی است.

بخش سوم

سرفصل دروس

تفسیر اجتماعی (۱)

کد درس: ۹۱۰۰۴۲۶

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: شناخت مبانی و روش تفسیر اجتماعی قرآن

سرفصل:

- ❖ تعریف، جایگاه و اهمیت تفسیر اجتماعی
- ❖ زمینه‌های پیدایش، سیر تاریخی و عوامل گرایش به تفسیر اجتماعی
- ❖ اهداف تفسیر اجتماعی
- ❖ مبانی تفسیر اجتماعی
- ❖ روش تفسیر اجتماعی
- ❖ موضوعات محوری در تفسیر اجتماعی (گزارش)
- ❖ شناخت تفاسیر اجتماعی (شاخصه‌ها و نمونه‌ها)
- ❖ پیامدهای تفسیر اجتماعی (آثار و آسیب‌ها)

تفسیر اجتماعی (۲)

کد درس: ۹۱۰۰۴۲۷

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: تفسیر اجتماعی (۱)

هدف: شناخت تطبیقی این گرایش در تفسیرهای اجتماعی

سرفصل:

- ❖ نهضت اصلاح دینی و لزوم مبارزه با خرافات (اعراف/۱۵۷)
- ❖ فایده و لزوم دین (آل عمران/۱۶۴)
- ❖ روابط اجتماعی در اسلام (آل عمران/۲۰۰؛ حدید/۲۷)
- ❖ حقوق بشر (اسراء/۷۰؛ حجرات/۱۳؛ یونس/۹۹)
- ❖ فلسفه احکام اجتماعی (حدید/۲۵؛ نساء/۱۳۵؛ مائده/۲)
- ❖ احکام جزایی اسلام (بقره/۱۷۹؛ المیزان، ج ۱، ص ۴۳۴؛ بقره/۱۷۸؛ نحل/۳۶)
- ❖ اقتصاد اسلامی (حشر/۷؛ مائده/۸۷؛ ذاریات/۱۹؛ معارج/۲۴)
- ❖ تفسیرهای علمی از آیات هستی شناسانه قرآن (انبیاء/۱۳۰)

تذکره:

لازم است طرح موضوعات با جهت گیری تفسیر اجتماعی صورت گیرد و از این منظر در میان مفسران معاصر بررسی شود و علل طرح این موضوعات در تفسیر اجتماعی واکاوی گردد.

جامعه در قرآن (۱)

کد درس: ۹۰۰۰۴۲۸

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: تفسیر اجتماعی (۱)، مبانی جامعه‌شناسی (۱)

هدف: شناخت دیدگاه قرآن درباره جامعه

سرفصل:

- ❖ کلیات، تعریف جامعه، اصطلاحات جامعه‌شناختی در قرآن و پیشینه موضوع
- ❖ شناخت بُعد اجتماعی
- ❖ منشأ و ضرورت زندگی اجتماعی
- ❖ اصالت فرد یا جامعه در قرآن
- ❖ عناصر تأثیرگذار بر مجتمع بشری (انسان، محیط و تاریخ)
- ❖ نهادهای اجتماعی
- ❖ قانون‌مندی جامعه
- ❖ جبر اجتماعی
- ❖ سیر پیدایش و تحول در جوامع بشری
- ❖ دگرگونی‌های اجتماعی و عوامل آن

جامعه در قرآن (۲)

کد درس: ۹۱۰۰۴۲۹

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: جامعه در قرآن (۱)

هدف: شناخت دیدگاه قرآن درباره جامعه

سرفصل:

- ❖ انواع جوامع و ویژگی‌های آن (با تحلیل مهم‌ترین نمونه‌ها در قرآن)
- ❖ همبستگی اجتماعی و عوامل پیدایش آن (با تأکید بر نقش مذهب)
- ❖ آسیب‌شناسی جوامع
- ❖ ظهور و سقوط تمدن‌ها
- ❖ ویژگی‌های جامعه مطلوب
- ❖ آینده جامعه بشری

خانواده در قرآن

کد درس: ۹۱۰۰۴۳۰

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: تفسیر اجتماعی (۱)

هدف: شناخت نهاد خانواده، حقوق، مسئولیت‌ها و روابط بین اعضای آن

سرفصل:

- ❖ کلیات: تعاریف، ضرورت بحث، خانواده پیش از اسلام
- ❖ نگاه کلی قرآن به خانواده (جایگاه، اهداف، کارکردها)
- ❖ همسری (حقوق، تکالیف و روابط)
- ❖ تشکیل خانواده: ازدواج، تک همسری و چند همسری، مهریه و ...
- ❖ روابط زن و شوهر
- ❖ اصول حاکم: معاشرت به معروف، تکمیل و تکامل یکدیگر، مشاوره، مودت و رحمت
- ❖ برابری و تفاوت حقوق و تکالیف
- ❖ سرپرستی
- ❖ تمکین و نشوز
- ❖ ناسازگاری و زوال: حکمیت، طلاق، عده، ظهار، منعه الطلاق و ...
- ❖ فرزندان و والدین (حقوق، تکالیف و روابط)
- ❖ وظایف فرزند: احسان، انفاق، دعا و طلب غفران والدین، اجازه ورود بر والدین
- ❖ حقوق فرزند: تربیت، پرهیز از عجب و غرور به فرزندان
- ❖ روابط بین فرزندان
- ❖ فرزند خواندگی، رضاع و ...
- ❖ فتنه بودن اولاد
- ❖ خویشاوندان (حقوق، تکالیف و روابط)
- ❖ ارث، وصیت

عدالت و آزادی در قرآن

کد درس: ۹۱۰۰۰۴۳۱

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: تفسیر اجتماعی (۱)

هدف: شناخت جایگاه عدالت و آزادی در قرآن

سرفصل:

❖ عدالت در قرآن

- ◆ کلیات (تعریف، اهمیت و ضرورت، تاریخچه بحث)
- ◆ نگاهی گذرا به عدالت در ادیان و مکاتب فلسفی و اجتماعی
- ◆ عدالت در قرآن و روایات اهل بیت (علیهم‌السلام)
- ◆ دیدگاه‌های متفکران مسلمان در عدالت
- ◆ اقسام عدالت و ابعاد و قلمرو آن
- ◆ عدالت به عنوان قاعده در شریعت

❖ آزادی در قرآن

- ◆ کلیات
- ◆ نگاهی گذرا به آزادی در ادیان و مکاتب فلسفی و اجتماعی
- ◆ آزادی در قرآن و سیره اهل بیت (علیهم‌السلام) (با توجه به دیدگاه متفکران)
- ◆ اقسام آزادی و ابعاد و قلمرو آن
- ◆ آسیب شناسی آزادی
- ◆ نسبت آزادی و عدالت و شریعت

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: تفسیر اجتماعی (۱)

هدف: شناخت اهم مباحث سیاسی و حکومتی قرآن

سرفصل:

- ❖ کلیات (تعریف‌ها، ضرورت حکومت، انواع حکومت)
- ❖ جایگاه حکومت در اندیشه دینی
- ❖ ویژگی‌های حکومت دینی
- ❖ مبانی حکومت دینی: رابطه دین و سیاست، ضرورت حکومت اسلامی و...
- ❖ حکومت پیامبران و امامان و مشروعیت آنها
- ❖ مشروعیت حکومت غیر معصوم
- ❖ جایگاه مردم در حکومت دینی
- ❖ شرایط، وظایف و اختیارات دولت اسلامی
- ❖ روش سیاست‌گذاری اجراء در دولت اسلامی
- ❖ جایگاه آزادی و عدالت در حکومت دینی
- ❖ اصول و ضوابط روابط خارجی

سیر تاریخی تفاسیر اجتماعی

کد درس: ۹۱۰۰۴۳۳

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: تفسیر اجتماعی (۱)

هدف: شناخت مهم‌ترین تفاسیر اجتماعی و سیر تاریخی آنها

سرفصل:

- ❖ ضرورت و اهمیت شناخت سیر تطور تفاسیر اجتماعی
- ❖ سیر پیدایش و تطور تفسیر اجتماعی
- ❖ انواع تفسیرهای اجتماعی (تربیتی، موضوعی، تک‌نگاری‌ها)
- ❖ رویکردهای تفاسیر اجتماعی (تربیتی، اخلاقی، سیاسی و...)
- ❖ بررسی تفاسیر اجتماعی اهل سنت (با توجه به شخصیت اجتماعی مفسر، تأثیر و تأثر تفاسیر و نگاه انتقادی به یکدیگر و محتوا)
- ❖ المنار، تفسیر المراغی، جواهر القرآن، التحرير و التویر، تفسیر فی ظلال القرآن، تفسیر الحدیث، المنیر، الاساس فی التفسیر
- ❖ بررسی تفاسیر اجتماعی شیعه (با توجه به شخصیت اجتماعی مفسر)
- ❖ پرتوی از قرآن، المیزان، تفسیر نوین، الکاشف، من وحی القرآن، نمونه، أحسن الحدیث، من هدی القرآن
- ❖ بررسی تک‌نگاری‌های تفسیر اجتماعی (تفاسیر شهید مطهری، بازرگان، شهید صدر و...)
- ❖ جریان‌شناسی انحرافات در تفاسیر اجتماعی (تفسیرهای گروه فرقان، مجاهدین خلق و...)

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: جامعه در قرآن (۱)

هدف: شناخت سنت‌های حاکم بر جوامع

سرفصل:

- ❖ کلیات (تعاریف، اهمیت و ضرورت بحث از سنت‌ها، تاریخ بحث)
- ❖ بررسی اجمالی دیدگاه‌ها و مبانی
- ❖ اقسام سنت‌های اجتماعی
- ❖ ویژگی سنن الهی و معیارهای شناخت آنها
- ❖ سنت‌های حاکم بر جوامع
- ❖ فلسفه و هدف‌مندی سنت‌های الهی
- ❖ بررسی تطبیقی نمونه‌هایی از سنت‌های حاکم بر جوامع
- ❖ تحولات جامعه

اخلاق اجتماعی در قرآن (۱)

کد درس: ۹۱۰۰۴۳۵

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: تفسیر اجتماعی (۱)

هدف: شناخت مبانی اخلاق اجتماعی در قرآن

سرفصل:

- ❖ کلیات (تعاریف، اهمیت اخلاق اجتماعی در قرآن)
- ❖ فلسفه اخلاق اجتماعی و تفاوت آن با فلسفه اخلاق فردی
- ❖ ویژگی‌های اخلاق اجتماعی در قرآن
- ❖ قرآن، جمع‌طلبی یا انزواطلبی
- ❖ ملاک‌های کلی در اخلاق اجتماعی (تراحم‌آهم و مهم، نفع اکثریت بر نفع اقلیت، اصل عدالت و...)

اخلاق اجتماعی در قرآن (۲)

کد درس: ۹۱۰۰۴۳۶

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: اخلاق اجتماعی در قرآن (۱)

هدف: شناخت آموزه‌های اخلاق اجتماعی در قرآن

سرفصل:

- ❖ دورنمای مباحث اخلاقی اجتماعی در قرآن
- ❖ آداب کلی معاشرت
- ❖ اخلاق در خانواده
- ❖ اخلاق جنسی اجتماعی (روابط زن و مرد، ادب اجتماعی جنسی و...)
- ❖ اخلاق کارگزاران
- ❖ رفتار اخلاقی در برابر رفتار غیر اخلاقی (عفو، انتقام و...)
- ❖ روابط اخلاقی با غیر هم‌کیشان
- ❖ آسیب‌های اخلاقی اجتماعی (حسادت، تجسس، غیبت، تهمت، استهزاء و...)
- ❖ پیش‌گیری و اصلاح در اخلاق اجتماعی

زبان تخصصی

کد درس: ۹۱۰۰۴۳۷

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: فراگیری زبان انگلیسی جهت استفاده از متون خارجی تخصصی

سرفصل:

❖ مدخل‌های زیر از دائرةالمعارف قرآن لیدن

- *Community and society in the Quran*
- *Civil society*
- *Destroyed cities and people*

بیان نامه

کد درس: ۹۱۰۰۴۳۸

تعداد واحد: ۶

تعداد ساعت: ۹۶

نوع واحد: نظری

پیش نیاز:

هدف:

به کار بستن توان پژوهشی و اندوخته علمی دانشجو برای ارائه اثری نو در باره یکی از موضوعات تفسیر اجتماعی با راهنمایی استاد راهنما و مشاور

گروه‌ها و اقشار اجتماعی در قرآن

کد درس: ۹۱۰۰۴۳۹

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: مبانی جامعه‌شناسی (۱)، تفسیر اجتماعی (۱)

هدف: شناخت گروه‌ها و اقشار اجتماعی در قرآن

سرفصل:

- ❖ کلیات: تعاریف (گروه، قشر، طبقه و...) جایگاه، ضرورت بحث، پیشینه بحث
- ❖ مفاهیم قرآنی ناظر به گروه‌بندی اجتماعی و قلمرو آنها
- ❖ اهداف و ملاک‌های گروه‌بندی در قرآن و مقایسه آنها با جامعه‌شناسی
- ❖ انواع گروه‌بندی در قرآن (دنیوی و اخروی)
- ❖ ویژگی‌های هر گروه و موضع‌گیری قرآن در برابر آنها (با توجه به نمونه‌ها از گروه‌ها و اقشار):
 - ◆ موقعیت اجتماعی: ملأ، مترفین، مستضعفین
 - ◆ موقعیت دینی: یهود، نصاری، مشرکان، منافقان
 - ◆ موقعیت اقتصادی: اغنیاء، فقراء، مساکین و...
 - ◆ قشربندی به لحاظ هم‌مسلمکی: اخوان، اصحاب، اولیاء، انصار، حواری ائمه، شهداء (کشته شدگان در راه خدا)، شهراء، شیاطین، اعداء

ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی در قرآن

کد درس: ۹۱۰۰۴۴۰

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: مبانی جامعه‌شناسی، تفسیر اجتماعی (۲)

هدف: شناخت ارزش‌ها و هنجارها و ضد آنها در قرآن

سرفصل:

❖ کلیات (تعریف مفاهیم مرتبط چون هنجار، ارزش، عرف و ... اهمیت و جایگاه بحث)

❖ مبانی، اهداف، معیارهای ارزش‌ها و هنجارها

❖ انواع ارزش‌ها و هنجارها و ضد آنها در قرآن

❖ در عرصه خانواده، اقتصاد، سیاست، تعلیم و تربیت

❖ عرفی، عقلی، دینی

❖ نقش خانواده و نهادهای اجتماعی در انتقال ارزش‌ها و هنجارها

❖ کنترل اجتماعی و حفظ ارزش‌ها و هنجارها (برخوردهای رسمی و غیر رسمی با ضد ارزش‌ها و ناهنجاری‌ها با توجه به

امر به معروف و نهی از منکر و فلسفه مجازات‌های شرعی)

❖ تزامم ارزش‌ها و هنجارها و راه‌های رفع آن (مثل داستان حضرت خضر و ...)

❖ ثبات و تغییر در ارزش‌ها و هنجارها (مراحل و فرایندهای تغییر، علل و عوامل ... در سنت‌های غلط گذشته)

❖ بررسی اجمالی مهم‌ترین ارزش‌ها و هنجارها و ضد آنها در قرآن (حجاب و عفاف، تعاون بر تقوا، فساد و فحشاء،

عهد و پیمان، افتراء و تهمت، تجاوز به حقوق دیگران، تجسس، امانت‌داری و ...)

مبانی جامعه‌شناسی (۱)

کد درس: ۹۱۰۰۴۴۱

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با مفاهیم و کلیات جامعه‌شناسی و کاربردهای آن در مباحث اجتماعی قرآنی

سرفصل:

❖ کلیات (تعریف، موضوع، روش، هدف، تاریخچه و ارتباط آن با سایر علوم)

❖ جامعه و فرهنگ

❖ پایگاه و نقش اجتماعی

❖ جامعه‌پذیری و شخصیت و فطرت (رابطه آن با تربیت دینی)

❖ گروه‌های اجتماعی

❖ نهادهای اجتماعی (خانواده، دین، حکومت، آموزش و پرورش، اقتصاد)

❖ قدرت اجتماعی

❖ کجروی و انحراف اجتماعی

❖ قشربندی و طبقات اجتماعی

❖ نظم اجتماعی

❖ تغییرات اجتماعی

مبانی جامعه‌شناسی (۲)

کد درس: ۹۱۰۰۴۴۲

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: مبانی جامعه‌شناسی (۱)

هدف: بررسی تحلیلی مهم‌ترین مفاهیم اجتماعی با تأکید بر مکاتب نظری و تطبیق آنها با آموزه‌های قرآنی

سرفصل:

- ❖ جامعه و اقسام آن
- ❖ فرهنگ و تمدن
- ❖ اجتماعی شدن و نهادینه کردن ارزش‌های دینی
- ❖ نظارت اجتماعی و سازوکارهای اسلامی
- ❖ کنش متقابل و زندگی اجتماعی
- ❖ تحرک اجتماعی
- ❖ جمعیت و بوم‌شناسی (کنترل و تنظیم خانواده)
- ❖ رفتار جمعی
- ❖ روابط نژادی و قومی
- ❖ سازمان‌های رسمی و غیر رسمی
- ❖ جهانی شدن زندگی اجتماعی و رابطه آن با دین

نظریه‌های جامعه‌شناسی

کد درس: ۹۱۰۰۴۴۳

تعداد واحد: ۳

تعداد ساعت: ۴۸

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: مبانی جامعه‌شناسی (۲)

هدف: آشنایی با آثار و اندیشه‌های جامعه‌شناسان برجسته و نیز مکاتب و نظریات جامعه‌شناسی به منظور تحلیل و تبیین پدیده‌های اجتماعی

سرفصل:

- ❖ کلیات (تعریف، موضوع، هدف، روش)
- ❖ ویژگی‌های نظریه جامعه‌شناسی و تفاوت آن با فرضیه، مدل، دیدگاه...
- ❖ انواع نظریه‌ها
- ❖ نقش و کارکرد نظریه در علوم اجتماعی
- ❖ بررسی نظریات بزرگان جامعه‌شناسی (سن‌سیمون، کنت، دورکیم، مارکس و ماکس وبر)
- ❖ نظریه کارکردگرایی و نوکارکردگرایی
- ❖ تضادگرایی و نظریه‌های نو مارکسیستی
- ❖ ساخت‌گرایی و مابعد ساخت‌گرایی
- ❖ نظریه مبادله و جامعه‌شناسی رفتاری
- ❖ نظریه کنش متقابل نمادی
- ❖ پدیدارشناسی
- ❖ روش‌شناسی مردم‌نگاری

تاریخ تفکر اجتماعی در اسلام

کد درس: ۹۱۰۰۴۴۴

تعداد واحد: ۱
تعداد ساعت: ۱۶
نوع واحد: نظری
پیش‌نیاز: ندارد

هدف: شناخت اندیشه‌های اجتماعی متفکران مسلمان برای به کارگیری آنها در پژوهش‌های اجتماعی

سرفصل:

- ❖ کلیات (تعریف، مفاهیم کلیدی، تفاوت اندیشه‌های اجتماعی با جامعه‌شناسی معاصر)
- ❖ اندیشه‌های اجتماعی در بستر تاریخ
- ❖ موضع اسلام نسبت به مسائل اجتماعی
- ❖ ویژگی‌های تفکرات اجتماعی متفکران اسلامی
- ❖ اندیشه‌های اجتماعی متفکران مسلمان در دوران گذشته (فارابی، ابن رشد، ابن سینا، اخوان الصفا، خواجه نصیر، ابن خلدون)
- ❖ اندیشه‌های اجتماعی متفکران مسلمان در دوران معاصر (شهید صدر، سید قطب، علامه طباطبایی، مرتضی مطهری، شریعتی)

روش تحقیق در علوم اجتماعی

کد درس: ۹۱۰۰۴۴۵

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با چگونگی فرآیند پژوهش در مطالعه پدیده‌های اجتماعی با تأکید بر استفاده از آموزه‌های قرآنی

سرفصل:

- ❖ کلیات (تاریخچه، تعریف، هدف، روش‌شناسی و انواع آن)
- ❖ نقش تئوری‌ها در تحقیقات اجتماعی
- ❖ نقش آمار در علوم اجتماعی
- ❖ مراحل انجام تحقیقات اجتماعی
 - ◆ طرح مسئله
 - ◆ بررسی ادبیات
 - ◆ چارچوب نظری
 - ◆ فرضیه
 - ◆ روش گردآوری اطلاعات (مشاهده، مصاحبه، پرسش‌نامه، تحلیل محتوا و روش موردی و اسنادی)
 - ◆ تحلیل و تفسیر داده‌ها و اطلاعات
- ❖ تدوین و تنظیم نگارش

فضای فرهنگی اجتماعی نزول قرآن

کد درس: ۹۱۰۰۴۴۶

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: شناخت فضای فرهنگی اجتماعی، اندیشگی و اعتقادی آستانه نزول قرآن و تعامل قرآن با آن

سرفصل:

- ❖ کلیات: مفاهیم (نزول، اسباب نزول، شأن نزول، فضای نزول)، اهمیت و جایگاه
- ❖ بررسی اجمالی وضعیت فرهنگی اجتماعی جهان در عصر بعثت
- ❖ بررسی وضع جزیره العرب (اعتقادی، فرهنگی، اقتصادی، مدنی) در عصر بعثت
- ❖ بررسی پیوند متن و واقعیت (قرآن و فرهنگ روزگار نزول)
- ❖ منابع و راه‌های دستیابی به اسباب نزول
- ❖ اثر فهم اسباب نزول و فضای آن در فهم آیات
- ❖ نمونه‌های عینی اثرگذاری در حوزه‌ها:
 - ◆ اعتقادی
 - ◆ فرهنگی
 - ◆ مدنی
 - ◆ اقتصادی

بخش چهارم

منابع پیشنهادی

تفسیر اجتماعی (۱)

نحو تفسیر اجتماعی للقرآن الکریم؛ مجلة قضايا الاسلامیة

التعبیر الفنی فی القرآن الکریم

اندیشه‌های اجتماعی در تفسیر المیزان؛ مجلة بینات، شماره ۳۴

گرایش اجتماعی در تفسیر نوین

اتجاهات التفسیر فی عصر الحدیث (الفکر الدینی فی مواجهة العصر)؛ فصل التاسع

المفسرون حیاتهم و منهجهم

اتجاهات التجدید

القصص القرآنی

المیزان فی تفسیر القرآن

رسالة بديعیه، ترجمه

تفسیر سوره حجرات

فلسفه علم الاجتماع

عبدالجبار الرفاعی

بکری شیخ امین

سیدمحمدعلی ایازی

سیدمحمدعلی ایازی

عفت محمد الشرقاوی

سیدمحمدعلی ایازی

ابراهیم شریف

براوی راشد

سیدمحمدحسین طباطبائی

سیدمحمدحسین حسینی تهرانی

محمدهادی معرفت

عبدالکریم سروش

تفسیر اجتماعی (۲)

اتجاهات التفسیر فی عصر الحدیث؛ الفصل التاسع

المیزان فی تفسیر القرآن

الفلسفة القرآنیة

القصص القرآنی

رسالة بديعیه، ترجمه

تفسیر سوره حجرات

فلسفه علم الاجتماع

عفت محمد الشرقاوی

سیدمحمدحسین طباطبائی

عباس محمود عقاد

براوی راشد

سیدمحمدحسین حسینی تهرانی

محمدهادی معرفت

عبدالکریم سروش

جامعه در قرآن (۱)

تفسیر راهنما

المیزان فی تفسیر القرآن

النظرية القرآنیة لتفسیر حركة التاريخ

التفسیر الموضوعی و الفلسفة الإجتماعیة فی المدرسة القرآنیة

الاسلام و التنمية الاجتماعیة

المجتمع الاسلامی، دعائمه و آدابه فی ضوء القرآن الکریم

النظرية الاجتماعیة فی الفكر الاجتماعی

فقه التمکین فی القرآن

المجتمع فی القرآن (بحوث فی المذهب الاجتماعی القرآنی)

علی اکبرهاشمی رفسنجانی و دیگران

سیدمحمدحسین طباطبائی

حسن سلمان

سیدمحمدباقر صدر

عبدالحمید محسن

أبو عجوه

زینب رضوان

علی محمد محمد سلواوی

محمد عبدالجبار

مرتضی مطهری	تکامل اجتماعی انسان
مرتضی مطهری	حق و باطل در جامعه و تاریخ
محمدتقی مصباح یزدی	جامعه و تاریخ
محمدجعفر نجفی علمی	برداشتی از جامعه و سنن اجتماعی در قرآن
محمدباقر حکیم	جامعه انسانی از دیدگاه قرآن کریم
علی اکبر باقری ارومی	جامعه مدنی و مفاهیم دینی از دیدگاه قرآن کریم و احادیث
محمدتقی مصباح یزدی	جامعه و تاریخ از دیدگاه قرآن
عزت الله رادمش	قرآن، جامعه‌شناسی اتوبیا
دانشگاه بوعلی همدان	قرآن و جامعه‌شناسی (مجموعه مقالات)
زهرا رهنورد	موضع‌گیری طبقات اجتماعی (فرایند انحطاطات یک جامعه در قرآن)
سیدمحمدباقر صدر	نقش پیشوایان شیعه در بازسازی جامعه اسلامی و آزادی قرآن

جامعه در قرآن (۲)

دفتر همکاری حوزه و دانشگاه	جامعه شناسی (تاریخچه)
دفتر همکاری حوزه و دانشگاه	مبانی جامعه شناسی
غلامعباس توسلی، رضا فاضل	مبانی جامعه شناسی
محمد هیشور	سنن القرآن فی قیام الحضارات و سقوطها
علی رضا کرمی	ظهور و سقوط تمدن‌ها از دیدگاه قرآن
علی اکبر هاشمی رفسنجانی و دیگران	تفسیر راهنما
سیدمحمدحسین طباطبایی	العیزان فی تفسیر القرآن
حسن سلمان	النظریة القرآنیة لتفسیر حركة التاريخ
سیدمحمدباقر صدر	التفسیر الموضوعی و الفلسفة الإجتماعیة فی المدرسة القرآنیة
عبدالحمید محسن	الاسلام و التنمية الاجتماعی
أبو عجوه	المجتمع الاسلامی، دعائمه و آدابه فی ضوء القرآن الکریم
زینب رضوان	النظریة الاجتماعیة فی الفكر الاجتماعی
علی محمد محمد سلوی	فقه التمكن فی القرآن
محمد عبدالجبار	المجتمع فی القرآن (بحوث فی المذهب الاجتماعی القرآنی)
مرتضی مطهری	تکامل اجتماعی انسان
مرتضی مطهری	حق و باطل در جامعه و تاریخ
محمدتقی مصباح یزدی	جامعه و تاریخ
محمدجعفر نجفی علمی	برداشتی از جامعه و سنن اجتماعی در قرآن
محمدباقر حکیم	جامعه انسانی از دیدگاه قرآن کریم

جامعه مدنی و مفاهیم دینی از دیدگاه قرآن کریم و احادیث

جامعه و تاریخ از دیدگاه قرآن

قرآن، جامعه‌شناسی اتویبا

قرآن و جامعه‌شناسی (مجموعه مقالات)

موضع‌گیری طبقات اجتماعی (فرایند انحطاطات یک جامعه در قرآن)

نقش پیشوایان شیعه در بازسازی جامعه اسلامی و آزادی قرآن

علی اکبر باقری ارومی

محمدتقی مصباح یزدی

عزت‌الله رادمنش

دانشگاه بوعلی همدان

زهرا رهنورد

محمدباقر صدر

خانواده در قرآن

المیزان فی تفسیر القرآن

تفسیر راهنما

تفسیر نمونه

من وحی القرآن

زبدة البیان

کنز العرفان

نظریة علاقة الزوجية فی القرآن الکریم

احکام الزواج فی ضوء الكتاب و السنة

الخلافات الزوجية فی ضوء الكتاب السنة

آداب حياة الزوجية فی ضوء الكتاب و السنة

الاسرة السعيدة و أسس بنائها

الاسرة فی ضوء الكتاب و السنة

المجتمع المدني كما تصوره سورة النساء

بناء الاسرة المسلمة فی ضوء القرآن و السنة

اسلام و جامعه شناسی خانواده

خانواده در قرآن

سیدمحمدحسین طباطبائی

علی اکبر هاشمی رفسنجانی و دیگران

ناصر مکارم شیرازی

سیدمحمدحسین فضل‌الله

مقدس اردبیلی

فاضل مقداد

محمد مهدی آصفی

سلیمان الأشقر

رعد کامل

احمد زیادة

علی شریجی

السید فرج

محمد محمد المدنی

عبدالرحمان العک

حسین بستان

احمد بهشتی

عدالت و آزادی در قرآن

از نظریه عدالت تا لیبرالیسم سیاسی

القسط و العدل

عدالت اجتماعی در اسلام

عدالت حقوقی

عدالت و آزادی گفتارهایی در باب فلسفه سیاسی

عدالت در نظام سیاسی اسلام

مفهوم العدل فی تفسیر المعتزلة للقرآن الکریم

احمد واعظی

محمد رضا حکیمی

سیدمحمدحسین طباطبائی؛ ترجمه حجتی کرمانی

ناصر قربانیان

علی محمودی

پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه

محمود کامل احمد

عدل الهی

عدالت و قضاء در اسلام

فرهنگ موضوعی تفاسیر

آزادی در قرآن

مفهوم آزادی از دیدگاه مسلمانان

آزادی، عقل و ایمان

دین داری و آزادی

آزادی و قدرت و قانون

الدین و الحریة

سماحة الاسلام

نظریه آزادی در فلسفه سیاسی

قلمرو اجرایی مسئولیت در حکومت دینی

مداخل های فرهنگ قرآن

عدالت در اسلام، تحت ملاحظات خاص قرآن

المحبة و العدالة و العقلنة دعائم الاصلاحات الناجحة

عدالت در عهد قدیم و قرآن، در زمینه ازدواج و ...

خداوند عدالت، پژوهشی در نظریه اخلاقی قرآن

چهار مقاله درباره آزادی

لیبرالیسم غرب، ظهور و سقوط

الحریة فی القرآن

سیاست و حکومت در قرآن

سیاست و حکومت در قرآن

نظام الاسلام الحکم و الدوله

حکمت اصول سیاسی اسلام

امامت و رهبری

الحکم الاسلامی بین النظریة و التطبيق

پیام قرآن؛ مجلد ۱۰

فقه الشوری و الاستشارة

معالم الحکومه الاسلامیه

نظام الحکم فی الاسلام

تفسیر موضوعی قرآن

مرتضی مطهری

صدر بلاغی

مرکز فرهنگ و معارف قرآن

سید محمد علی ایازی

فرانس روزنتال، ترجمه میر احمدی

محمد سروش

محمدتقی فاضل میبیدی

هربرت مارکوزه، ترجمه فولادوند

سالمة عبدالجبار

احمد محمد الحوفی

سید علی محمودی

سیدمحمدعلی ایازی

مرکز فرهنگ و معارف قرآن

الایید ریاد آلمانی

عبدالعظیم مهتدی بحرانی

گاستون واگنر آلمانی

محمد داود رهبر

آیزا برلین

آریلاستر

سیدمحمدباقر صدر

کاظم قاضی زاده

محمد المبارک

محمدتقی جعفری

مرتضی مطهری

سید محمد باقر حکیم

ناصر مکارم شیرازی

توفیق الشاوی

جعفر سبحانی

فاروق النبهان

عبدالله جوادی آملی

نظام الحكم في الاسلام (خلاصة دراسات)

نظام الحكم و الاداره في الاسلام

نظام الحكم في الشريعة و التاريخ

الاسلام و منطق القوة

سلطة الفقهاء و فقهاء السلطة

في الاجتماع السياسي الاسلامي

تنبيه الامة و تنزيه الملة

نظام الشورى في الاسلام

دولت و حكومت در اسلام

مباني مشروعيت حكومت (جاىگاه رأى و بيعت در اندیشه اسلامي)

مباني مشروعيت حكومت اندیشه سياسي شيعة

مشروعيت و مقبوليت حكومت

كاوش هايي در مباني نظري حكومت ديني

حسن علي منتظري

محمد مهدي شمس الدين

ظافر التاسمي

محمد حسين فضل الله

فرح موسى

محمد مهدي شمس الدين

ميرزا نائيني

ذكريا عبدالمنعم ابراهيم الخطيب

آن كي لمبتون، ترجمه صالحى، فقيهي

ابوالفضل موسويان

محمد رضا حاتمي

عباسعلي عميدزنجاني

محسن اراكي

سير تاريخي تفاسير اجتماعي

اندیشه های اجتماعی در تفسیر المیزان

گرایش اجتماعی در تفسیر نوین

المنار فی تفسیر القرآن

جواهر القرآن

التحزير و التنوير

في ظلال القرآن

تفسیر الحديث

المنیر

پرتوی از قرآن

المیزان فی تفسیر القرآن

الكاشف

من وحی القرآن

تفسیر نمونه

اتجاهات التجديد

سيد محمد علي ايازي

سيد محمد علي ايازي

شيخ محمدعبدده، محمد رشيد رضا

طنطاوى

شيخ محمدطاهر بن عاشور

سيد قطب

محمد عزت دروزه

وهبة زحيلي

محمود طالقاني

سيدمحمدحسين طباطبائي

محمدجواد مغنیه

سيدمحمدحسين فضل الله

ناصر مكارم شيرازي

ابراهيم شريف

سنت های اجتماعی در قرآن

جامعه و تاريخ از دیدگاه قرآن

سنة الله في ابتلاء الامم

محمدتقی مصباح یزدی

عبدالحمید بلالی

منهج القرآن في تطوير المجتمع

سنت‌های اجتماعی در قرآن کریم

السنن الالهية في الامم و الجماعات و الأفراد في الشريعة الاسلامية

سنت‌های الهی

الميزان في تفسير القرآن

تفسير راهنما

مبانی النظرية الاجتماعية

السنن التاريخية في القرآن المجید

المذهب التاريخي

سنت الله في عقاب الامم في القرآن الكريم

المدرسة القرآنية

المجتمع؛ بحوث في المذهب الإجماعي القرآني

قوانين الله و ليست قوانين الطبيعة

علل انحطاط تمدن‌ها از دیدگاه قرآن کریم

أزمتنا الحضارية في ضوء سنة الله في الخلق

مقدمه‌ای بر جهان‌بینی اسلامی، جامعه و تاریخ

سنت‌ها از دیدگاه قرآن

برداشتی از جامعه و سنن اجتماعی در قرآن

سنن القرآن في قيام الحضارات و سقوطها

فلسفه تاریخ

محمد بهی

احمد حامد مقدم

عبدالکریم زیدان ترجمه‌های نهرامنی‌تیا و ذوالفقارنسب

همت سهراب پور

سیدمحمدحسین طباطبائی

علی‌اکبرهاشمی رفسنجانی و دیگران

أعرجی

رکابی

محمد مهدی آصفی

عبدالسلام بن نصر الله شریف

سیدمحمدباقر صدر

محمد عبدالجبار

محمود سراج‌الدین عقیفی

احمد علی قانع عزآبادی

احمد محمد کنعان

مرتضی مطهری

مسیح مهاجری

محمدجعفر نجفی علمی

محمد هشپور

مرتضی مطهری

اخلاق اجتماعی در قرآن (۱)

اخلاق در قرآن؛ ج ۳

دستور الاخلاق في القرآن

اخلاق در قرآن

فلسفه اخلاق

مبایده اخلاق در قرآن

محمدتقی مصباح‌یزدی

محمد عبدالله دراز

ناصر مکارم شیرازی

مرتضی مطهری

عبدالله جوادی آملی

احمد خاتمی

احمد قابل

اخلاق و بینش سیاسی (وجدان‌کاری انضباط اجتماعی از دیدگاه قرآن و عترت)

اسلام، تأمین اجتماعی مبانی راهکارهای حمایتی بیمه‌ای قرآن روایات اخلاق فقه اسلامی

اخلاق اجتماعی در قرآن (۲)

آداب معاشرت در اسلام

اخلاق اسلامی در برخورد‌های اجتماعی

محمد حسین جلالی

محمد مهدی شمس‌الدین

اخلاق و معاشرت در اسلام

اخلاق جنسی

اخلاق در خانواده و تربیت فرزند

اخلاق کارگزاران

اخلاق کارگزاران حکومت اسلامی

اخلاق خانواده

آیین همسررداری اخلاق خانواده

آداب همزیستی و معاشرت

علی قائمی

مرتضی مطهری

محمد نجفی یزدی

علی اکبر ذاکری

عبدالله جوادی آملی

سیدعلی اکبر حسینی

ابراهیم امینی

احمد مطهری

گروه‌ها و اقشار اجتماعی در قرآن

المیزان فی تفسیر القرآن

المنار

پرتوی از قرآن

جامعه‌شناسی قشربندی و نابرابری‌های اجتماعی نظری و کاربردی

قشربندی اجتماعی

نظریه‌های قشربندی اجتماعی ساختار تاریخی ایران

مجموعه آثار علی شریعتی

سیدمحمدحسین طباطبائی

محمد رشید رضا

محمود طالقانی

ملوین تاملین؛ ترجمه عبدالحسین نیک‌گهر

یحیی علی‌بابایی

ابراهیم انصار

ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی در قرآن

ارزش‌ها و ضد ارزش‌ها در قرآن

درآمدی بر مبانی ارزش‌ها

کنکاش در تغییر ارزش‌ها

المیزان فی تفسیر القرآن

فی ظلال القرآن

المنار فی تفسیر القرآن

توسعه و تضاد

ارزش‌ها ضد تقابل قرآن

ابوطالب تجلیل

سید احمد رهنمایی

علی‌رضا حاجیان

سیدمحمدحسین طباطبائی

سید قطب

محمد رشیدرضا

فرامرز رفیع‌پور

مژگان سرشار

مبانی جامعه‌شناسی (۱) و (۲)

درآمدی بر جامعه‌شناسی

درآمدی بر جامعه‌شناسی اسلامی

مبانی جامعه‌شناسی

جامعه‌شناسی

بروس کوئن، ترجمه محسن ثلاثی

پژوهشکده حوزه و دانشگاه

پژوهشکده حوزه و دانشگاه

آنتونی گیذتر، ترجمه منوچهر صبوری

آنا تومی جامعه

جامعه و تاریخ

در آمدی بر جامعه

جامعه‌شناسی اسلامی؛ مبانی فقهی و تاریخی

فرامرز رفیع پور

محمد تقی مصباح یزدی

رابرتسون، ترجمه حسین بهروان

محمد مهدی شمس‌الدین

نظریه‌های جامعه‌شناسی

مراحل اساسی اندیشه در جامعه‌شناسی

زندگی و اندیشه بزرگان جامعه‌شناسی

متفکران بزرگ جامعه‌شناسی

نظریه جامعه‌شناسی در دوران معاصر

تفکر نظری در جامعه‌شناسی

نظریه‌های جامعه‌شناسی

نظریه‌های جامعه‌شناسی

نظریه کلاسیک جدید

ریمون آرون؛ ترجمه باقر پرهام

لیویس کوزر؛ ترجمه محسن ثلاثی

راب استونر؛ ترجمه مهرداد میردامادی

جورج ریتز؛ ترجمه محسن ثلاثی

ویلیام اسکیدمور؛ ترجمه جمعی از مترجمان

غلام‌عباس توسلی

حسین ادیبی

یان کرایت

تاریخ تفکر اجتماعی در اسلام

تاریخ تفکر اجتماعی در اسلام

تاریخ اندیشه‌های اجتماعی در اسلام

سیری در اندیشه‌های اجتماعی مسلمین

اندیشه‌های اجتماعی متفکران اسلامی

دفتر همکاری حوزه و دانشگاه

هدایت‌الله ستوده

محمود نفیسی (تقی‌زاده)

محمود رجیبی

روش تحقیق در علوم اجتماعی

روش تحقیق در علوم اجتماعی

کندوکاوها و پنداشته‌ها

روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی

روش‌های علوم اجتماعی

روش تحقیق کتابخانه‌ای

روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی

ریمون کیوی؛ ترجمه عبدالحسین نیک‌گهر

فرامرز رفیع پور

ارل بی؛ ترجمه رضا فاضل

موریس دوورژه؛ ترجمه خسرو اسلامی

جعفر نکونام

پخیماس‌ها، ترجمه فاضل و دیگران

فضای فرهنگی اجتماعی نزول قرآن

جهان در عصر بعثت

محمد فی المکه

محمد فی المدینه

اسلام و عقاید و آراء بشری

محمدجواد باهنر و علی‌اکبر هاشمی رفسنجانی

ویلیام مونت گمری وات

ویلیام مونت گمری وات

یحیی ثوری

مفهوم النص

التفسير الحديث

بيان المعاني

معارج التفكير و مدارج التدبير

عصر النبي

المفصل في تاريخ العرب قبل الاسلام

احكام الأسرة في الاسلام و الجاهلية

تاريخ الفكر الديني الجاهلي

المرأة في الشعر الجاهلي

الحياة العربيه من الشعر الجاهلي

النظم الاجتماعية السياسية قديما عند العرب

الاستيعاب

اسباب النزول

مدينة يثرب قبل الاسلام

المجتمع العربي قبل الاسلام

اسباب النزول

اسباب النزول

نصر حامد ابو زيد

محمد عزت دروزه

ملا حويش

عبدالرحمن حسن حنبيكة الميداني

محمد عزت دروزه

جواد علي

ابراهيم فوزي

ابراهيم القيومي

احمد حوفي

احمد حوفي

محمد محمود جمعه

ذهبي

واحدى

ياسين غضبان

رنوف شلبي

محمد عماد الدين رشيد

بسام جمل